

Γιώτα Κριλή: Ο τελευταίος γεωργός

29

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων
της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Μέρος δεύτερο

Ξεπέζεψαν στην αυλή. Βρήκαν τάβλες στρωμένες και αρνί να ψήνεται στη σουύβλα. Είχαν μεταφέρει και το στρώμα του γερο-Νικόλα πάνω στο πεζούλι, κάτω από την κληματαριά. Τον είχαν ανακαθίσει και το κορμί του ακούμπαγε στον τοίχο. Φαινόταν χλομός. Φορούσε σκουφί στο καραφλό κεφάλι του. Η γενειάδα του άσπρη, τα βαθυγάλαζα μάτια του μουντά. Τον πλησίασε πρώτος ο καπετάν Ροκάκης και του έσφιξε το χέρι.

- Χριστός Ανέστη! συμπέθερε. Χρόνια πολλά! Περαστικά σου!
- Αληθώς ο Κύριος, ψιθύρισε.
- Έλα, Μαρία, να φιλήσεις το χέρι του παππούλη. Θα σου δώσει ένα αρνάκι ο παππούλης.

Η μικρή έσκυψε και του φίλησε το χέρι. Εκείνος της χάιδεψε τα μαλλιά συγκινημένος.

- Να 'χεις την ευχή μου, τσούπρα μου.
- Και τ' αρνάκι, παππούλη;
- Θέλω κι εγώ αρνάκι, είπε ο Σωκράτης φιλώντας το χέρι του παππούλη.
- Νικολέτα! Να πας τα παιδιά να δουν τ' αρνιά.

Πέρασαν όλοι με τη σειρά και χαιρέτησαν τον παππούλη με το «Χριστός Ανέστη!» και με τα «χρόνια πολλά!» Έπειτα χαιρέτησαν τη φαμελιά του Γιώργη. Στέκονταν αράδα. Η μάνα η Γιώργαινα, ψηλή ξερακιανή, κρατούσε το στερνοπούλι της το Νικόλα από το χέρι, ένα πεντάμορφο σγουρόμαλλο αιγοράκι, περίπου έξι χρονών. Δίπλα του κατά σειρά τρία αγόρια και πέντε κορίτσια. Ο πατέρας ο Γιώργης έκανε τις συστάσεις αναγγέλλοντας τα ονόματά τους. Οι κόρες χαμηλοβλεπούσες, οι μεγαλύτερες της παντρειάς. «Ήταν εκεί και η κουμπάρα η Στράταινα με το Νικήτα. Η Ερμιόνη τής έσφιξε το χέρι, τη φίλησε σταυρωτά και τη σύστησε στους δικούς της. «Η μάνα των παιδιών», είπε.

Ο Γιώργης με το Στρατή ακούμπησαν το ψημένο αρνί σε έναν μπάγκο και τεμάχισαν το κρέας. Οι γυναίκες το μετέφεραν με τα ταψιά στις τάβλες.

Ο δεκάχρονος Αριστείδης είπε το *Πάτερ ημών*, έκαναν το σταυρό τους και άρχισαν να τρώνε. Μια εγγονή τάιζε τον παππούλη. Σήκωσαν τα ποτήρια και ευχήθηκαν τα χρόνια πολλά. Ο καπετάν Ροκάκης καθόταν στην κεφαλή της τάβλας κοντά στο πεζούλι. Ξανασήκωσε το δικό του για τη λευτεριά της Κρήτης. «Στη λευτεριά της Κρήτης!» αναφώνησαν όλοι μαζί.

- Τα 'μαθες, συμπέθερε; Σήκωσε επανάσταση η Κρήτη. Ο πρίγκιπας Γεώργιος έγινε δικτάτορας και ζεχείλισε η οργή του Βενιζέλου. 'Ακου, μήνυμα που του 'στείλε απ' το Θέρισσο:

Ως ένας εκ των τριακοσίων χιλιάδων Κρητών δεν σας εκχωρώ το δικαιώμα μου ώστε μόνος σεις να ρυθμίζετε αυτοβούλως την εθνικήν πολιτικήν του τόπου μου.

Ο γερο-Νικόλας χαμογέλασε και χάιδεψε τη γενειάδα του. Ο κουμπάρος ο Στρατής κίνησε τραγούδι:

*Τύρα Απρίλης κι άνοιξη, τύρα Χριστός Ανέστη,
τύρα στολίζει ο θεός τη γη με εννιά λογιά λουλούδια.*

Στολίζει εμένα η μάνα μου με εννιά λογιά αρμάτες.

Με έντυνε, με στόλιζε να πάω στο πανηγύρι.

Με στέλνει και στην εκκλησιά τ' αφέντη τ' Αϊ-Γιώργη.

- Ετούτο για σένα, συμπέθερε, είπε ο καπετάν Ροκάκης.

Είχε φέρει μαζί του και τη λύρα. 'Αρχισε να παιζει και να τραγουδάει:

*Κρήτη μου και πώς τα βαστάς τόσα βουνά που τα χεις
γύρω τριγύρω θάλασσα και κάθεσαι στη μέση
κι είναι στον κόσμο ζακουστό, Κρήτη μου, τ' όνομά σου,*

επού 'ναι κι οι γι-αντρειωμένοι σου.

Οι γυναίκες σέρβιραν καφέ και γλυκίσματα. Ο συμπέθερος ο γερο-Νικόλας είχε αποκοιμηθεί, το στόμα του ανοιχτό. Φαινόταν πιο πολύ πεθαμένος παρά ζωντανός.

- Δεν είν' τα γεράματα. Ειν' η παλιαρρώστια. Σε περίμενε, Ήρακλή, είπε ο Γιώργης.

Η Ερμιόνη είχε ένα καλάθι με καλούδια και τα μοίραζε. Ζαχαράτα, καραμέλες, σοκολάτες Παυλίδου, μπισκότα, παστέλια, καφέ, ζάχαρη, ποτά και άλλα.

- Με το συμπάθιο. Εμείς θα πεταχτούμε μέχρι το Βουρλοχώρι να χαιρετήσουμε τ' ανίψι τη κυράς μου, είπε ο Στρατής και σηκώθηκε.

Τα αδέρφια της Ερμιόνης θα έβγαιναν σεργιάνι με τον Αριστείδη. Η Ερμιόνη με τη μάνα της μπήκαν στο καθιστικό να ξεκουραστούν και ο Ήρακλής πήγε να βρει τα παιδιά.

Κάθονταν στον τσάρκο με τη Νικολέτα και είχαν από ένα αρνάκι αγκαλιά. «Θα την πάρω στην Αθήνα τη μαυρομάτα μου. Θα 'ρθει και η Νικολέτα μαζί μας», δήλωσε η Μαρία. «Θα πάρω κι εγώ τη λάγια μου», πρόσθεσε ο Σωκράτης. Το αρνί που κρατούσε ήταν μαύρο. «Ρωτήσατε τις μανάδες τους;» Τα ζάφνιασε η ερώτηση και άρχισαν να σκέφτονται τι θα έκαναν τα αρνιά που τους χάρισε ο παππούλης. Στην αυλή ο Γιώργης ρώτησε τον καπετάν Ροκάκη.

– Πώς είν' τα πράγματα στη χώρα, συμπέθερε; Εδώ δεν πάει άλλο. Μας έχουν βουλιάζει οι φόροι και οι ληστές. Έρχονται οι φορατζήδες και μετράνε και τις κότες. Και οι ζωοκλέφτες κάθε τόσο μας ρημάζουν. Ο Φώτης μάς γράφει απ' την Αμερική ότι δεν έπιασε ακόμα την καλή. Να δώσει ο Θεός να είν' καλά. Προίκισε τη Ρινούλα μας πριν φύγει. Μακάρι να πάρει καμιά τσούπρα. Τα σερνικά είν' μικρά. Να 'ναι βλογημένη η Σταυρούλα μας. Τη βαφτίσαμε Σταυρούλα και τα σταύρωσε τα παιδιά. Έπειτα η κυρά μου έκανε τέσσερα σερνικά. 'Ομως, πέντε τσούπρες, ζωή να 'χουν, είν' μεγάλο βάρος. Το Φλεβάρη πέρασε ένας βουλευτής του Δηλιγιάννη απ' το χάνι. Έβρεχε και πήγαμε μες στις λάσπες. Κοντοστάθηκε λιγάκι και του τα 'παμε ούλα. Μας υποσχέθηκε πολλά, αλλά τα πράγματα πάνε στο χειρότερο.

- Δεν ακούνε εμάς, συμπέθερε. Ο Δηλιγιάννης βοηθάει τους μπράβους του και κρατάει την εξουσία με τα ρουσφέτια. Είναι αβάσταχτοι οι φόροι που πληρώνουν οι φτωχοί. 'Ομως τα μεγάλα τζάκια δεν πληρώνουν.

– Ε, νοικοκυραίοι! ακούστηκε η μελωδική φωνή της Φουφούλαινας.

- Κόπιασε, κυρα-Φουφούλαινα, είπε ο Γιώργης και σηκώθηκε να την υποδεχτεί.

– Χρόνια πολλά! Να 'σαι πολύχρονος, Γιώργη μου.

- Ευχαριστώ. Απ' εδώ ο καπετάν Ροκάκης, ο πεθερός του Ήρακλή.

– Χριστός Ανέστη! καπετάνιε. Πάντα με τη νίκη.

– Αληθώς Ανέστη!

Η Γιώργαινα έφερε μεζέδες και κεράσματα. Η Φουφούλαινα τράβηξε το ποτηράκι της και αναστέναξε. «Ήταν στενοχωρημένη. Είχε άρρωστο βαριά τον αφέντη της τον Φουφούλη που ήταν και ο αγροφύλακας του χωριού. Και οι δυο γιοι της, που ήταν ρογιασμένοι σε τσελιγκά πέρα στην Καρύταινα, δεν ήρθαν τη Λαμπρή. Πρώτη φορά που δεν πήγε στο πανηγύρι. 'Ήταν πασίγνωστη, γλεντζού και χορευταρού, σε όλα τα πανηγύρια της Γούρνας. Το όνομά της ήταν από το παρασούκλι του άντρα της του Γιάννη. 'Όταν ήταν έφηβος έπαιζεν ένα παιχνίδι με μύγδαλα. 'Έβαζαν ένα μύγδαλο πάνω σε ίσια επιφάνεια και όποιος το φυσούσε πιο μακριά το κέρδιζε. Ο Γιάννης, μεγαλόσωμος και δυνατός, το φυσούσε μακρύτερα από τους άλλους και κέρδιζε όλα τα μύγδαλα. Στην αρχή τον φώναζαν Φουφού αλλά τελικά του έμεινε το Φουφούλης.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή